

[Udenrigsministeren]

Når den særlige rapportør ikke som i tidligere år skal aflægge beretning om menneskerettighedssituationen i Iran på FN's indeværende generalforsamling, skyldes det et kompromis i FN's Menneskerettighedskommission, hvor det for vestlige lande var afgørende at sikre fortsat internationalt pres på og dialog med Iran med henblik på en øget respekt for menneskerettighederne i overensstemmelse med anbefalingerne i rapportørens seneste rapport.

På generalforsamlingen arbejdes der i øjeblikket på, at Danmarks og andre landes kritiske syn på menneskerettighedssituationen i Iran kommer klart til udtryk.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til skatteministeren [om, hvorledes ministeren vil sikre vandtætte skodder mellem aktieselskaber og andelsselskaber, således at andelsselskaberne ikke har mulighed for bl.a. at opkøbe andre selskaber for delvis ubeskattede midler i pengetanke].

Af Ole Donner (FP) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 12/11 91).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til statsministeren [om, hvilke initiativer statsministeren vil tage for at forebygge racisme i Danmark].

Af Duetoft (CD) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 12/11 91).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om ændring af lov om en børnefamilieydelse.

Af Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 22/10 91).

Sammen med denne sag foretoges den under næste punkt på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Af Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 22/10 91).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Socialministeren (Else Winther Andersen):**

Indholdet i Kristeligt Folkepartis to lovforslag er for det første en ændring af børnefamilieydelsesloven i form af fosterydelse til alle gravide tre måneder før fødsel samt en udvidelse af den personkreds, der er berettiget til børnefamilieydelsen.

For det andet foreslås en tilsvarende udvidelse af børnetilskudslovens personkreds.

Lad mig starte med forslaget om ændring af børnefamilieydelsesloven. Med hensyn til fosterydelsen vil jeg bemærke, at det allerede i dag er muligt at yde gravide kvinder hjælp efter bistandslovens § 46. Der kan ved denne paragraf gives hjælp til dækning af rimelige, velbegrundede enkeltudgifter til personer, der er i økonomiske vanskeligheder. Det kan f.eks. dreje sig om hjælp til babyudstyr eller andet i forbindelse med en fødsel.

Den foreslåede fosterydelse, der i modsætning hertil kan gives til alle gravide, uanset om de har behov for det eller ej, har ikke noget tilfælles med børnefamilieydelsen, der blev indført som et led i skattereformen, og som har karakter af en kontant skattelettelse i stedet for et fradrag i skatten.

Børnefamilieydelsen udbetales på grundlag af et maskinelt beregningssystem. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt at lade skattemyndighederne administrere en ordning, hvor en ydelse udbetales efter ansøgning og mod en dokumentation for berettigelsen til ydelsen.

[Socialministeren]

Det er kun kort tid siden, at vi med børnepakken fik forbedret børnefamiliernes vilkår under ét ganske betydeligt. Vi vedtog herunder en yderligere forhøjelse af børnefamilieydelsen for de mindre børn. Det gjorde vi bl.a. med den begrundelse, at børnefamilierne, navnlig når børnene er helt små, har ekstra udgifter. Jeg må derfor afvise forslaget om en fosterydelse.

Forslagsstillerne ønsker desuden, at børnefamilieydelseslovens betingelser om fuld skattepligt for den berettigede og om barnets hjemsted her i landet ikke skal gælde for visse grupper. Det drejer sig om personer udsendt af den danske stat, danske hjælpeorganisationer, danske missionsselskaber, FN-organisationer og udstationerede for danske erhvervsvirksomheder. De persongrupper, som forslagsstillerne ønsker at tilgodese, har det tilfælles, at kun meget få af dem betaler skat til Danmark. Sammenhængen mellem børnefamilieydelsen og skattereformen taler derfor imod at tage disse grupper med.

Begrænsningen af den berettigede personkreds vil give betydelige praktiske vanskeligheder, ligesom der vil være problemer med at kontrollere, om betingelserne er opfyldt.

Ifølge forslaget skal der ved personer udsendt af den danske stat forstås ansatte ved ambassader og personer udsendt af Danida. Jeg er imidlertid ikke i tvivl om, at også andre, der er udsendt af den danske stat, vil kræve børnefamilieydelse. Personer udsendt af FN-organisationerne kan normalt få en børneydelse fra FN af nogenlunde samme størrelse som den danske børnefamilieydelse.

Hvis de pågældende også får en offentlig børneydelse, bliver FN-børneydelsen sædvanligvis modregnet heri.

Også udstationerede for danske erhvervsvirksomheder skal ifølge lovforslaget have ydelsen. Der opstår da bl.a. spørgsmålet om, hvornår man er udstationeret, og hvor længe man kan være i udlandet og stadig få ydelsen. Ydelsen skal jo ikke gives til folk, der emigrerer. Hertil kommer, at de pågældende, der udstationeres af private firmaer, oftest får et særligt løntillæg.

Jeg kan oplyse, at en række personer, der er bosat i et andet EF-land, uanset skattepligt og regler om hjemsted har ret til børnefamilieydelse fra Danmark. Det drejer sig bl.a. om

grønsearbejdere, tjenestemænd og hermed tilgængelige personer, som er udsendt fra Danmark til tjeneste i et andet EF-land, arbejdere, der er udstationeret i et andet EF-land, og visse andre.

Danmark har endvidere indgået en række konventioner med andre lande om social sikring, hvorved lovens regler om fuld skattepligt og hjemsted er fraveget.

Jeg finder på den baggrund ikke, at de administrative vanskeligheder ved at ændre børnefamilieydelsesloven står i noget rimeligt forhold til det, der eventuelt opnås. Dertil kommer den nærliggende risiko for, at også andre grupper vil kræve ydelsen.

Jeg må derfor på regeringens vegne afvise begge elementer i forslaget vedrørende børnefamilieydelsesloven.

For så vidt angår det andet lovforslag, ændring af børnetilskudsloven, foreslås det, at børn af de udsendte forældre skal have mulighed for at modtage børnetilskud, flerbørnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Også her gælder stort set de samme argumenter imod forslaget.

Kun få udsendte betaler skat, hvorimod mange får et udetillæg, som tager højde for familiens størrelse. En del udsendte er allerede i dag omfattet af børnetilskudsloven, idet kravene om hjemsted og fast bopæl i Danmark fraviges ved FN-ordninger og ved konventioner med en række lande om social sikring.

Vi ved fra Folketingets behandling af forslagsstillerens tidligere lovforslag fra den 8. februar 1990 med samme indhold, at forslaget ikke vil kunne gavne ret mange familier, men derimod skabe betydelige administrative problemer. Det fremgik dengang af udvalgsbehandlingen efter oplysninger fra bl.a. FN's Informationskontor og erhvervsorganisationerne, at der er store vanskeligheder forbundet med alene at få kortlagt det samlede antal af børn mellem 0 og 18 år, der opholder sig i udlandet med forældrene.

Der vil derfor være endnu større problemer forbundet med afgrænsningen af den berettigede personkreds. Og for ordinære, ekstra eller særlige børnetilskud kan ydelsen kun blive relevant i de tilfælde, hvor der er tale om børn af reelt enlige, børn, for hvem faderskabet ikke er fastslået, og børn, som har mistet en af forældrene.

[Socialministeren]

Jeg finder det rimeligt, at løsningen på de særlige økonomiske problemer, der kan være ved ophold i udlandet, ordnes mellem de ansatte og den virksomhed eller organisation, der står for udstationering.

Jeg må af de her nævnte grunde afvise begge de to lovforslag.

Anne-Marie Meldgaard (S):

På nær forslaget om fosterydelsen er der tale om genfremsættelse af tidligere lovforslag fra februar 1990.

Som alle her i salen ved, er det meget magtpåliggende for Socialdemokratiet, at børnefamiliernes vilkår sikres bedst muligt. Retfærdighedsprincippet har altid været vigtigt for os.

Allerede ved førstebehandlingen i 1990 gjorde Socialdemokratiet opmærksom på, at det er urimeligt, hvis der er grupper, som bør være berettiget til at modtage børnefamilieydelse og børnetilskud, der er glemt i forhold til lovgivningen. Vi gjorde dengang opmærksom på, at vi er villige til at se på problemet, men vi mener stadig væk, der er behov for at finde ud af problemets omfang, bl.a. hvor mange børn det drejer sig om, hvordan vi kan afgrænse de forskellige familietyper i forhold til hinanden og i forhold til dem, der bor i Danmark – i det hele taget, hvordan vi finder et kvalificeret beslutningsgrundlag, hvis vi skal træffe beslutninger vedrørende disse forhold.

Den administrative og den økonomiske del af sagen er også afgørende for Socialdemokratiet. Vi ønsker belyst, om de grupper, som Kristeligt Folkeparti ønsker at imødekomme med forslaget, er tilgodeset på anden vis via deres aflønning og eventuelt skattefrie tillæg. I visse tilfælde er det vel sådan, at disse grupper slet ikke betaler skat i Danmark.

Vi er selvfølgelig indstillet på at medvirke til at rette op på lovgivningen, hvis det viser sig, at der er urimeligheder af væsentlig karakter.

For så vidt angår den del af lovforslaget, som omhandler fosterydelse, er det selvfølgelig en sympatisk tanke at give vordende forældre en økonomisk håndsrækning. Men det skulle helst ikke være sådan, at det er det afgørende for, om forældre vælger at sætte børn i verden. Det er vores opfattelse, at den del af lovforslaget alene på baggrund af udbetalings-tidspunktet, tre måneder før forventet fødsel, i visse tilfælde kan medføre unødige ubehageli-

ge oplevelser for den gravide, som vi bør undgå.

Med disse bemærkninger til de foreliggende lovforslag må vi erkende, at vi har behov for at finde et bedre beslutningsgrundlag generelt. Vi er ikke indstillet på at medvirke til gennemførelse af lovforslagene på en måde, som skaber unødige administrative, økonomiske og eventuelt menneskelige problemer.

Per Tærstøl (KF):

Det Konservative Folkeparti kan næsten fortsætte, hvor den forrige taler slap. Socialministeren har på udmærket vis gjort rede for begrundelserne for, hvorfor man ikke skal gå ind for disse forslag.

Jeg skal med det samme sige, at Det Konservative Folkeparti har fuld forståelse for mange af de ting, som er nævnt her. Men vi har jo lavet en børnepakke, og så længe den kører – og det fortsætter den forhåbentlig med – mener vi ikke, at dette kan nyde fremme.

Det første, man ønsker, er indførelse af en fosterydelse tre måneder før fødslen. Jeg kan ikke lade være med at være en lille smule skeptisk. For mit eget vedkommende vil jeg da gerne indrømme, at min kone og jeg havde problemer med at finde ud af, hvornår de børn kom. Der var en del administrativt besvær med at finde ud af, hvornår der var tre måneder til fødslen. Der kunne også blive noget med renter og en masse andre ting. Men tanken forstår jeg udmærket, den er god, og den er sympatisk.

Men mange af de ting, der går igen i de to forslag, vil udløse en masse administrativt besvær. Det er en af grundene til, at vi fra konservativ side ikke kan gå ind for det. Vi synes, vi har været usædvanlig flinke ved børnefamilierne, og det skal vi også være, det er noget af det vigtigste, vi har i det danske samfund, men vi synes, vi har tilgodeset dem ganske godt med den børnepakke, vi har.

Med disse bemærkninger skal vi fra konservativ side tilbagevise de to forslag.

Anders Mølgaard (V):

Da vores ordfører ikke har mulighed for at være til stede, vil jeg kort skitsere Venstres holdning til de foreliggende lovforslag fra Kristeligt Folkeparti.

Det lader til, at enigheden breder sig. Som omtalt af socialministeren og de tidligere ord-

[Anders Mølgaard]

førere er der allerede i dag i bistandsloven hjemmel til at hjælpe gravide kvinder, der har økonomiske problemer. Venstre finder det derfor ikke relevant at indføre en ny fosterydelse.

Forslagsstillerne ønsker desuden, at børnefamilieydelseslovens betingelser om fuld skattepligt for den berettigede og om barnets hjemsted her i landet ikke skal gælde visse grupper.

Som omtalt af de tidligere talere, er der som bekendt en direkte sammenhæng mellem børnefamilieydelsen og skattereformen. Da kun relativt få af de personer, lovforslaget omtaler, betaler skat til Danmark, mener vi ikke, der er grundlag for at imødekomme dette krav fra Kristeligt Folkeparti. Endvidere vil det i praksis give store afgrænsningsproblemer.

Med disse argumenter må vi derfor afvise forslaget om en udvidelse af børnetilskudslovens personkreds.

Pernille Frahm (SF):

Da vores ordfører, hr. Villy Søvnal, desværre ikke kan være til stede, skal jeg kort gøre rede for SF's synspunkter.

Vi vil selvfølgelig gerne støtte børnefamilierne, men vi synes, disse forslag falder lidt ved siden af, dels fordi de grupper, der kan få glæde af disse forslag, i en vis udstrækning kan få hjælp efter bistandsloven, som andre ordførere allerede har nævnt.

Vi synes også, der er et problem omkring dokumentationen af fødselstidspunkt og alt det bureaukrati, man kan risikere der opstår på det område, samt de ubehagelige oplevelser, gravide kvinder kan risikere at komme ud for i den forbindelse.

Vi kan også godt finde andre ting at bruge de 125 mio. kr til, som man vil afsætte til det her. Så hvis man ikke ved, hvad man skal bruge pengene til, er SF villig til at komme med forslag.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at jeg har altid hørt, at det betød uheld, hvis man gik ud og købte barnevogn og barneseng, inden barnet var født. Det er måske ikke et argument, men jeg synes, det skal med, da jeg har hørt folk tale om den slags.

Inden vi går ind for at udvide kredsen af modtagere, vil vi gerne have undersøgt, hvilke grupper der allerede er tilgodeset af andre regler.

Tom Behnke (FP):

Jeg kan næsten tilslutte mig koret. Vi er heller ikke indstillet på at udvide gruppen af personer, som blot får et tilskud, uanset om der er behov for det eller ej, og jeg synes ikke, som nogle af de forrige ordførere var inde på, at børnepakken var en specielt heldig løsning. Det, der skete med børnepakken, var jo simpelt hen bare, at man med rund hånd strøede pengene ud over hele landet, over samtlige skatteborgere, og dermed har vi ikke hjulpet nogen overhovedet.

Det, man i stedet for skulle gøre, er, at man skulle sige, at de, der er dårligst stillet, skal vi hjælpe, og de, der kan klare sig selv, må gøre det.

Vi er altså ikke med på, at vi skal have udvidet kredsen, således at man også kan få en fosterydelse. Det må være op til forældrene at vurdere, om de økonomisk er i stand til at få børn. Hvis man ikke kan klare det økonomisk, må man forsøge at tilvejebringe mulighederne for, at man kan få de børn, man ønsker.

Med hensyn til at udvide modtagerkredsen for børneydelse og børnebidrag til at omfatte danskere, som er bosat uden for Danmarks grænser, f.eks. ambassadører, FN-udsendte og udsendte for hjælpeorganisationer, vil jeg sige, at vi synes, det er en rigtig tanke, at man ligestiller, men på visse betingelser, nemlig på betingelse af, at de pågældende personer også betaler det samme i skat, som danskere i Danmark gør. Det er også på betingelse af, at de ikke har umådeholdent store tilskud i øvrigt for at være udstationeret. Vi vil ikke blankt afvise det, men vi vil i udvalget søge grundigt belyst, hvilke former for tilskud man får, hvilke lønninger man får, og hvilke skattemæssige forhold man arbejder under, når man arbejder i udlandet.

Hvis det viser sig, at de pågældende personer stort set har samme forhold og betaler stort set det samme i skat som danskere bosat i Danmark, er det klart, at så vil det også være rimeligt, at de får de ydelser, som danskere bosat i Danmark får. Men det spørgsmål skal vi først have belyst helt til bunds, før vi kan tage endelig stilling til det.

Lone Dybkjær (RV):

Heller ikke Det Radikale Venstre kan tilslutte sig de to forslag, som her er til forhandling.

[Lone Dybkjær]

Til spørgsmålet om børnefamilieydelse vil jeg sige, at vi ikke har noget imod at give så meget som muligt til så mange som muligt. Problemet er bare, at vi ikke har så meget, og vi synes ikke, det er en hensigtsmæssig måde at uddele penge på, som her er foreslået af Kristeligt Folkeparti.

Jeg er opmærksom på, at man dels ønsker at sende et positivt signal – det er det, man direkte argumenterer for, at det vil være et positivt signal til den gravide – og dels en økonomisk håndsækning. Jeg synes, det er aflad under en eller anden form, som jeg ikke synes er særlig god. For det første skal det være til alle, uanset om man har behov for det eller ej, og for det andet handler de positive signaler, samfundet skal sende til de gravide, om, at vi skaber nogle ordentlige arbejdsvilkår for familier, der har børn. Dette forslag hjælper ikke på den situation. Derfor er det set med mine øjne, man kan ikke sige spild af penge, for folk kan jo altid bruge de penge, de får, det vil vi jo alle sammen være i stand til, formentlig også til indkøb af ting til barnet, men der er andre steder, hvor man kan anvende det bedre. Men igen, det er ikke et udtryk for, at vi ikke har lyst til at uddele penge, hvis vi havde tilstrækkeligt af dem.

Så er der spørgsmålet om lovforslag nr. L 54. Jeg kan godt forstå den tankegang, som ligger bag forslaget. Jeg vil sige, at hvis der er nogle, der ikke i forvejen får noget som helst bidrag til børn, når de er udsendt, så synes jeg, vi kan diskutere det.

Jeg er klar over, at det, Kristeligt Folkeparti formentlig har i tankerne, er udsendte for missionselskaber og andre, og så har man taget FN-organisationer med. Men mange af dem, der er udsendt, mere eller mindre officielt, som er ansat i institutioner i udlandet, får faktisk et tilskud til deres løn, når de har børn. Det er almindeligt, hvis man er i nogle af de store organisationer, og derfor er det ikke særlig hensigtsmæssigt, at man oven i en rimelig høj mere eller mindre skattefri løn så også skal give tilskud til børnene, navnlig ikke, hvis de får det i forvejen.

Jeg vil ikke afvise, at der er steder, hvor det kunne være hensigtsmæssigt, at man gjorde det, men det kan vi se på i udvalgsarbejdet.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil indledningsvis takke for de smukke udtalelser om Kristeligt Folkepartis hensigt.

Jeg har også konstateret, at der er nogle indvendinger. Det ser ud til, at der især er baggrund for nærmere undersøgelser vedrørende L 54 og sidste del af L 53, altså med hensyn til en udvidelse af modtagerkredsen. Jeg har forstået, at der fra flere sider er en vis velvilje til at se på nogle målrettede grupper. Vi har opregnet de relevante grupper, men dér kunne man så igen gå ind og foretage en nøjere vurdering, og det vil vi lægge vægt på under det videre udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslag nr. L 53 henvises til Skatteudvalget, og at lovforslag nr. L 54 henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om privat institutionsdrift.

Af Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 7/11 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Kristeligt Folkepartis beslutningsforslag, som stort set er en genfremsættelse af et beslutningsforslag fremsat den 8. november 1990, indeholder to dele. For det første foreslås det, at private institutioner skal kunne oprettes og drives uden overenskomst med det offentlige, dog skal der føres et vist kommunalt tilsyn hermed. For det andet skal borgerne selv kunne